

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

БЕЗРОБІТТЯ

Цялий капіталістичний світ охопила страшна економічна криза — безробіття. У всіх великих промислових містах Європи й Америки безробітні з клячами праці або хліба демонструють голодними вулицями міст, перед урядовими будинками і зводять кроваву боротьбу з поліцією.

Капіталістичний світ не може в ніякий спосіб розв'язати його питання. Навпаки, раціоналізацією, запровадженням нової системи величезного висиску робітничої сили він далі постійно збільшує безробіття. Капіталізм дійшов того ступеня свого розвитку, на якому армія безробітних стала хронічною, що стає зростає. Тим же робітникам, що це залишилися при праці знижено рівень життя, хоч видатність їхньої праці доведено до найвищого ступеня.

Але теперішнє безробіття не є лише наслідком самої капіталістичної раціоналізації продукції. Зараз в цілому капіталістичному світі швидким кроком розвивається шалена економічна криза, яка замигає тисячі фабрик, викидаючи на вулиці мільйони робітників. Криза чимраз більше охоплює великі й малі капіталістичні держави.

Почалася ця криза в самому капіталістичному серці, в Злучених Державах і швидко поширилася й на інші країни. Країна, що має поверх 40,000 мільйонів, викидає 6,000,000 (шість мільйонів) безробітних. У всіх великих містах Злучених Держав зросли величезні хвосты "бред-лайни". Дійшло до того, що місто Шікаго і його околиця не заплатили вже за два місяці платні 40,127 робітникам: учителям, урядовим офісним робітникам, муніципальним служачим взагалі. На недавній конференції батьків міста й округи, що відбулася в одному з найбільших готелів Шікаго під проводом губернатора стейту Емерсона, обговорюючи цю кризу й вирішено, що робітникам-публічним робіт платні не буде заплачено до 1. червня. В касі уряду немає грошей. Капіталістичні фірми не платять податку. До 1. червня уряд задовжиться робітникам 52 мільйонів доларів, або пересічно по \$1,300 кожному робітнику, більшість з яких вже зараз немають що їсти.

В Німеччині зараз є 3,000,000 (три мільйони) безробітних. До 1. січня 1930 року в Німеччині діставали допомогу кожен два мільйони безробітних. В січні самі лише тютюнові підприємці ухвалили звільнити від праці 100,000 службовців, що заняті в тютюнових торговельних підприємствах. Що ж робить соціал-демократичний уряд, щоб запобігти цьому лиху? Він внаслідок величезних додаткових коштів на зміщення поліції для боротьби з безробітними, щоб поборювати безробіття хуліями. Це однакова рецепта, що її готує берлінським безробітним соціал-поліцей Цергібель.

Коли в Англії до влади пришов "робітничий" уряд МекДоналда, то в наслідство від Балдуїна дістав він 1,100,000 безробітних, а зараз число безробітних в Англії зросло до 2,000,000 (двох мільйонів). Всі обіцянки МекДоналда в часі виборчої кампанії, всі плани Томаса, його шукання місця для англійських безробітних по домініях, полетіли шкереберть. А коли знизка платні капіталістами тим робітникам, які ще працюють, вигонити їх на страйк, то уряд МекДоналда негайно вислав проти страйкерів озброєні відділи поліції так само, як це робив уряд Балдуїна.

В невеличкій Австрії, яка тепер числяє загальною 1,200,000 всіх робітників, є 325,000 безробітних. В Польщі, як доносили останні відомості, є коло одного мільйона безробітних, цифра просто неймовірна для такої держави, як Польща. В Румунії, Угорщині відбуваються великі демонстрації безробітних. Там крім індустріальних безробітних, голодують наймити, робітники рілля.

У Австралії на 700 тисяч самих лише організованих робітників є 85,000 безробітних, що шукають за працею, якої ніде нема. Безробіття в Австралії швидко зростає за останні місяці.

В Данії, де ще недавно безробіття майже не було, минулої осені воно зросло до 12 процент загального числа робітництва.

В Японії урядова статистика подає число безробітних 236,000, а на ділі воно виносить коло 600,000.

В Італії фашистський уряд, який старається закрити економічну кризу у царстві Муссоліні, де недавно війська силою зброї здушували селянські повстання, подав в урядовій статистиці число безробітних 297,382 в жовтні минулого року. Але в Італії, як і в інших країнах, є сотки тисяч безробітних, що не зареєстровані в урядових бюрах і про яких ні капіталістична преса, ні урядові бюро нічого не говорять, але які так само хочуть праці або хліба як і зареєстровані робітники.

В Південній Америці, у всіх її республіках без винятку економічна криза також зростає, а з нею зростає й безробіття. В Південній Америці буквально володують мільйони сільсько-господарських робітників.

В Мексико на 13 мільйонів загального населення країни є 700,000 тисяч безробітних.

В Канаді нема такої закутності, щоб не було безробітних, як індустріальних, так і хліборобських робітників. Минулого року в самі живня, в час найвищої "просперіті" що до праці, по західних рільничих провінціях Канади було тисячі безро-

бітних. Зараз у всіх містах Канади — від Ванкувер, де вже поліція клядами готує безробітних, до Гааїфаксу, повно безробітних.

Тяке теперішнє положення в цілому капіталістичному світі. Капіталізм, що кілька останніх років хвалився своєю "стабілізацією", своєю "добробутом", показав, що його стабілізація злудна, що крах на ньюйоркській біржі може потрясти цілим "добробутом", який побудовано на страшній спекуляції, обмані, як це показав численні арештування власників різних спекулянтських фірм та закриття їхніх підприємств в Канаді.

Нинішня криза капіталістичного господарства показала його загинання, його нездатність врегулювати економічне господарство своїх країн. І це тим більше яскраве, коли оточений цілим капіталістичним світом Радянський Союз величезними кроками йде вперед шляхом індустріального й сільсько-господарського розвитку, шляхом скорочення годин праці й переходу на п'ятиденний тиждень.

Капіталістична система і її соціал-демократичні уряди заздують на голод і на вимирання мільйони пролетарських родин, для яких нема праці в капіталістичній продукції. Соціал-дмокайські уряди не наводять нічого іншого, щоб запобігти тому зростаючому катастрофічному становию, як ухвалювати гострі закони проти безробітних, позбавляючи їх навіть тої маленької допомоги, яку їм давали наприклад в Німеччині та забороняючи їм організовано демонструвати свої домагання.

Та ніяка сила не спинить руху голодного робітництва. Разом із зростанням ридів безробітних зростають їхні домагання, зростає та сила, з якою капіталістам і їхнім соціал-демократичним лоялькам прийдеється рахуватися. Та сила зростає в могутню міжнародну армію під проводом Комуністичного Інтернаціоналу, Профінтерну і комуністичних партій різних країн. Перший міжнародний огляд цієї армії відбувається 26-го лютого у величезних демонстраціях безробітних по цілому світі.

ПЕРЕД МІЖНАРОДНИМ СЕЛЯНСЬКИМ КОНГРЕСОМ.

Братерські комуністичні партії за кордоном в теорії добре засвоили ту істину, що в боротьбі з капіталізмом треба заручитися підтримкою широких селянських мас. На жаль, на практиці організації селянства — це найвідсталіша ділянка комуністичної роботи.

Селянство в капіталістичних країнах через свої злидин цілком готове до того, щоб прийняти комуністичні гасла. Проте розширення відбувається дедалі швидше і проти невеличкої глитайської верхівки стоїть маса збіднілих і зневірених селян. Використати цю притамовану революційну енергію, стати на чолі селянського руху — така невідкладна потреба стоїть перед комуністичними партіями.

Скликання селянського конгресу має зрушити відсталі селянські маси на боротьбу. Пролетарський провід дасть селянському рухові потрібні розмах і перетворить поодинокі виступи в революційну дію.

На живих прикладах селянство має пересвідчитися, що всі так звані селянські партії нічого спільного не мають із справними інтересами селянства. Взяти хоча б румунський "селянський" уряд Маніу. Доручитися підтримкою широких селянських мас. На жаль, на практиці організації селянства — це найвідсталіша ділянка комуністичної роботи.

Селянство в капіталістичних країнах через свої злидин цілком готове до того, щоб прийняти комуністичні гасла. Проте розширення відбувається дедалі швидше і проти невеличкої глитайської верхівки стоїть маса збіднілих і зневірених селян. Використати цю притамовану революційну енергію, стати на чолі селянського руху — така невідкладна потреба стоїть перед комуністичними партіями.

Скликання селянського конгресу має зрушити відсталі селянські маси на боротьбу. Пролетарський провід дасть селянському рухові потрібні розмах і перетворить поодинокі виступи в революційну дію.

На живих прикладах селянство має пересвідчитися, що всі так звані селянські партії нічого спільного не мають із справними інтересами селянства. Взяти хоча б румунський "селянський" уряд Маніу. Доручитися підтримкою широких селянських мас.

Індустріалізація, капітальне будівництво, нечуваній темп зростання промислової продукції й тяжкої машинобудівельної індустрії в Радянському Союзі, створили економічні передумови для соціалістичного наступу на селі. До цього часу куркульство творило в Радянському Союзі так би мовити окрему свою класу, що саботажувала темп розгортання соціалізації, синарала будівництво, а навіть організувала контр-революційні наступи, звернені проти робітничо-селянської влади в Радянському Союзі. На отих куркулів спиралися й спираються усі контр-революційні банди, почавши від білогвардійської денікінщини й петлюрівщини, а скінчивши на поміщицько-куркульській шпигунській організації ефремонщини.

Величезний зріст сільсько-господарського машинобудівництва змінив спільку пролетаріату з бідняцько-середняцькими масами села й за робітничою класою пішли найширші маси селянства. Почалося будівництво колективних господарств. Мільйони маси селянства стали на шлях корінних змін свого господарства, вони

самі нищать свої поодинокі господарства і вступають до колективного опрацювання землі. Це в 1927 р. куркулі виробляли 300 мільйонів бушляв хліба й вивозили у місто близько половину з того, а колективні господарства виробляли тоді 40 мільйонів бушляв, постачаючи на ринок усього 13 мільйонів бушляв. А вже в 1929 р. колгоспи так зросли в силу, що виробляли 450 мільйонів бушляв хліба, постачаючи на ринок понад 200 мільйонів бушляв.

За планом п'ятиріччя було визначено охопити 6 мільйонів акрів землі у колективні господарства, тимчасом вже цього року по одному році п'ятилітньої засівної землі колективного господарства є 7 1/2 мільйонів акрів. Значить, темп зростання колгоспів значно перевищив намечений план п'ятиріччя, а тим самим зросло розкуркульчання, чужання заможницького селянства, або так званих кулаків. До боротьби з куркулями виступили самі селянські маси, об'єднані у колгоспах. Впарті зростанням продукції хліба, що їх дають зараз колективні

господарства в Радянському Союзі, створилася й матеріальна база цілковитої ліквідації куркульської класи, в якій ще залишилося коріння капіталізму. Оту ліквідацію куркульства переводять самі найширші маси бідняцько-середняцького селянства, вони самі підривають основи приватної власності на селі, винищуючи усяку можливість існування куркульні і їхнього збагачування.

Після уся робітничої класи в Радянському Союзі мобілізує усі свої сили і йде на допомогу бідняцької й середняцької у його боротьбі з глитайством. Усі трудящі йдуть наступом на ліквідацію тієї останньої бази капіталу на селі в СРСР, на знищення куркульні, та на перебудову сільського господарства на соціалістичний лад.

БУДЕ ЩЕ ВЕСЕЛИШЕ.

(Опис різдвяного вечера в Берліні.)

Свята заходили як звичайно. І чим ближче стало до "Святого вечера", тим гвалтівніше наслідки берлінські фірми на обивателя, — з шкрялізи, вихваляючи найкращі "вайнахте-гешенкен" (різдвяні дарунки).

"Золотий годинник" — найкращий подарунок молодій!"

"Купуйте для подарунків авто фірми "Мерседес".

"Ваши мати хоче дістати на "вайнахте" новий посуд відомої фірми..."

"Кожен молодий "Герр" чекає на шкарпетки і краватку..."

Реклама просто божествовала, газети видавали величезні шапальти для експертів в справі подарунків, які ретельно обговорювали цю справу з усіх боків, з психологічного, з економічного, з точки зору святих традицій німецького народу, літератори вишкривали старі різдвяні оповідання, по силі модернізували їх, відновлюючи до нового "темпо"...

Свята заходили як звичайно. "Веселий Берлін", "Красивий Берлін", "Берлін світлове-місто" готувий був вже розповзтися по хахах, кавярнях, під привітні ялинки. І хто це задумав знісвати прекрасний, святковий настрій, що задумав скомпромітувати цю прекрасну "Курфюрстендам" — як це недобре...

З темних вулиць посунулися шерги сірих, невеселих постатей сотні, тисячі, десятки тисяч, — 400,000 людей, що мають таке негармонічне загально називає — "арбайтазен" (безробітні). Безробітні прелетарі рушили на "Красивий Берлін", зіпсували його приречений до свята вигляд, рушили найкрасивішими вулицями, зупинилися перед залязлим світом кафе, вигукували у святій вечір ці "неприємні комуністичні гасла", загрозували. Одне слово зіпсували настрій, який так добре було формувався на вулицях, що на них світліше ніж у день, геть зіпсували, і на всякий випадок доводилося закривати кафе, та сити світло, і розходиться до домів з незрозумілим острахом, з поганим передчуттям. Як недобре поводити себе безробітні, — не має роботи, — хіба ж це привід лазити на світлі святкові вулиці...

Свята заходили як звичайно, але їх зіпсувано. Знову мова за нові податки, за нові форми висиску що вже принесли перші дні нового року, за дальшу боротьбу.

Невже ж і цього року буде? Так! Буде весело, буде ще веселіше! Яг. Зіволь.

Берлін, 4-го січня 1930 р.

РОЗПРАВИ З СЕЛЯНАМИ НА ПРИКАРПАТТІ.

У Хусті відбувся суд над 4-ма селянами, заарештованими в Бороняві в серпні минулого року. У Бороняві поліція заарештувала 35 осіб, шукаючи всіх, хто, на її думку, є ненадійний, чи має будь-які революційні думки. Заарештованих потім звільнили, крім тих чотирох, що їх тепер судивши в Хусті. Двох обвинувачених суд засудив на чотири місяці до в'язниці та 200 корон штрафом, а двох — на 3 місяці в'язниці й теж 200 корон штрафом.

ПОХІД ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

По селах Західної України влада невпинно переслідує різні українські організації. А в новому році ще краще буде! Ій-бо! "Ду лібер гот" (любий боже), як добре...

І знову як такі Гіндебург на новорічному прийомі заявив що все йде до кращого, і новий міністер фінансів виголодив як раз перед новим роком, що "він має найкращі надії", все так чудово складається, а "ті" чомусь ніяк не можуть піддатися "загальному" новорічному настрою.

Замість радості, їхня газета, ота "Роте Фане", що обслуговує ці темні, неприємні вулиці, згадає (і навіть це), згадає як 1929 року у травні задидалося робітничою кров'ю вулиці, і це робилося "нашими шановними соціал-демократами". Згадає як затиснуто Німеччину в кабуду німецького і закордонного капіталу, і це зроблено тими ж таки соціал-демократами, за допомогою плану Понга. Згадає як за світом зелененьких, жовтеньких, синеньких і інших лампіонів насуюються нові примари господарської кризи, голоду, нукає, як і скільки тисяч страйків відбулося за рік, як за рахунок годування заморених робітничих дітей відбувається "нашими шановними соціал-демократами" нові панцирники. Нагадає для чогось, що в цьому "красивому Берліні" за рік відбулося 2,290 самогубств, і ще багато впрест неестетичних речей, аж до тих хабарів, що їх дістав соціал-демократичний буржмаїстер Берліну.

А коли з чогось радіють вони, — теж такі з дивних речей, наприклад, за наслідків комуністичних виборів — більш як 400,000 голосів дістали ці люди, — радіють з того що на крейсери "Емден" на цій "шитаделі і гордості німецької флотії" матроси співали "Інтернаціонал", з того що розступать лави революційних борців, все бурхливіше виявляється класова свідомість пролетаріату, і бурхливішими стають вияви його боротьби. Не вміють ці люди веселитися, "за старими німецькими традиціями". Свята заходили як звичайно, але їх зіпсувано. Знову мова за нові податки, за нові форми висиску що вже принесли перші дні нового року, за дальшу боротьбу.

ОСТАННЯ СПРОБА ЧИ ОСТАННЯ ЗРАДА?

"Час" з 1. січня подає під заголовком "Остання спроба" статтю, якою довідемося, що Українська Національна Партія заклочила з огляду на наближаючі вибори пакт з царанистичною партією, одержавши обіцянку заведення 6 годин української мови тиждень в школах українських сіл.

Сконстатувавши, що Букарешт не то що не хоче чути про українську викладову мову, але не має думки навіть учити української мови як предмету, "Час" пише:

"І тепер, коли наближаються вибори, правительством знов звернулося до Укр. Нац. Партії з пропозицією йти спільно до виборів. Та Укр. Нац. Партія поставила одне умовля: заведення української викладової мови по школах. Та коли міністр Буковини сказав, що це під теперішню хвилю неможливе та що правительством виготовило проект заведення 6 годин української мови у всіх класах, то Укр. Нац. Партія заявила, що вона не відступаючи від жадання на заведення української викладової мови, погодиться переходово на заведення 6 годин української мови тоді, коли вони будуть заведені перед виборами найдалше до половини січня, кожний її кандидат Укр. Нац. Партії не йдуть до виборів".

Словом за лизку совіщині олюшки з царанистичного котла відступила Укр. Нац. Партія свою "Незалежність" і пішла на перегони з Кракаїєю.

СУДОВИЙ ВІДГОМІН БУНТУ СЕЛЯН У СИНЕВДСЬКІЙ ВІЛНИМ, В ГАЛИЧИНІ.

Весною 1928 р. мало відбулися в Синевдській вілнім заорання 25 моргів громадського пасовиська, яке подарував старостинський комісар новозаснований римо-католицької парохії. Селяни протривалися безправному загарбашню своєї землі, зібралися в критичний час на пасовиську й заявили, що земля не віддадуть. Заарештована поліція старалася селян розпнати силою, але вкци староста, побачивши тверду поставу селян, відкапав поліцію й заявив, що пасовиська орати не буде.

В цій справі відбулася перед судом у Сколім розправа проти селян з Синевдська вілнію, яким закінчено ставлення опору органам влади. Помимо того, що всі вкци виказували, що зібрані селяни захоувалися спокійно й не ставили ніякого опору, суд оголосив вирок, яким обвинувачених Гриня Цюця, Марію Думиш, Михайла Джуса, Федора Гарасима, Марію Головка, Ану Карпеню, Марню Карпеню, Михайла Карпеню, Марію Кавка, Касю Коваль, Настуню Васанг і Івана Гриба призначено винними і засуджено до двох перших по одному місяцю в'язниці, прочих по 14 днів арешту. Увільнено тільки одного, Федора Джуса.

Так мститься польська влада на українських селянах, якщо вони не хотять дати видерти собі землі.

МУССОЛІНІ МОРИТЬ ГОЛОДОМ РОБІТНИКІВ.

У Міляні оце вийшов з друку "Італійський статистичний щорічник" за 1928 р., де подано офіційні відомості про заробітню платню італійського робітника по різних галузях промисловости. Отож навіть із цих офіційних даних виявляється, що з 1921 року заробітня платня текстильників зменшилася на 24.1%, будівельників — на 30.7%, корабельних робітників на 35.2%.

На ділі зменшення реальної заробітньої платні в фашистській Італії ще більше й подекуди доходить до 50%.